Mājas Draugs

5. GADS FEBRUĀRIS, 1954 2./46./NR.

PASAULE GĀJA BOJĀ ŪDENS PLŪDOS
Mākslinieka Anša Bērziņa zīmējums 2. Pētera vēst. 6. pantam

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

MĀC. OSVALDS GULBIS

NĀC, KRISTUS GARS!

MAZLIET svinīgi, mazliet uztraukti esam ienākuši tūkstots deviņi simti piecdesmit, ceturtā gada pasaulē. Tālu vēl neesam tikuši. Tikko slieksni pārkāpuši, tikko vecā gada durvis aizvēruši. Bet arī tā, tikpat kā uz sliekšņa stāvot, ir ko redzēt.

Kāda varena celtne! Kādas milzu kolonnas, spraišļi, velves, plaši logi! Ja tas nebūtu mūsu laikmets, ja ar visu to nebūtu tā apradts gandrīz vai no mazām dienām, mēs laikam justos kā ganu zēns, kam pasaka uzdāvinājusi veselu ķēniņvalsti.

Kā nē! Nedzīvojam taču vairs tumšajos vidus laikos. Dzīvojam divdesmitajā gadu simtenī. Un ja arī mēs drīkstam sevi uzskatīt par Kristus mācekļiem, ko, protams, mēs darām, tad arī mēs varam izsaukties: "Mācītāj, lūk, kādi akmeņi, lūk, kādas ēkas!" - Divdesmitā gadu simta gaismas un zinātnes diženā pils! Paaudžu paaudžu celta. Simtiem visiem zināmu un miljoniem nezināmu cēlāju. Vareni cēlāji, varena pils, varenam cilvēkam.

Un tad - - vai tur nedimēja soļi? Mēs aizturam elpu.

Jā, tur viņš nāk, šis divdesmitā gadu simta cilvēks!

Karalis? Ķēniņš? Nē, viss cits, tikai ne karalis. - Noguris, apjucis, savārdzis cietējs, ar asiņojošām brūcēm, senām un gluži svaigām.

Bet ja jau tāds izskatās brīvais, paēdušais un - "savā kaktiņā, savā stūrītī," kāds gan tad izskatās nebrīvais, izsalkušais, divdesmitā gadu simta pils pagrabos ieslodzītais, divdesmitā gadu simta moku kambaros spīdzinātais?

Varenā celtne, vai arī uz tevi zīmējas Karaļu Karaļa vārdi: "Tur akmens uz akmens netaps atstāts?" Celtne ir cilvēka, ne cilvēks celtnes dēļ.

Kur esi palicis, kas noticis ar tevi stiprais, ķēnišķīgais Dieva cilvēks? Kur tavi gara bērni, senais kristieti? Un kur tu esi, Kristus gars? - Tu, tikai tu mūs vari apskaidrot un glābt. Tu, tikai tu mūs vari stiprināt un veldzēt. Tu, tikai tu vairs vari atvērt durvis divdesmitā gadu simta moku kambariem, - un tikai tu vairs vari dziedēt brūces.

Nāc, Kristus gars! Nāc, atveri cietuma durvis, nāc mājo divdesmitā gadu simta celtnes varenajās sienās, varenais dzīvības, spēka un mīlestības gars! Nāc, Svētais gars, nāc mājo mūsu sirdīs!

PRĀV. E. BERGS

KRISTUS GAISMA MĀLA TRAUKOS

(Svētruna sinodes dievkalpojumā Londonā 1953.g. 30.augustā)

BĪBELES pirmā lapa, runājot par pasaules radīšanu, izceļ kā dzīvības nesēju gaismu. "Dievs sacīja: Lai top gaisma." Pēc gaismas tiecas visa radība, pēc gaismas tiecas arī cilvēks kā pēdējais un augstākais Dieva radījums. Kad cēlās kristīgā baznīca un izplatījās plašajā Romas valstī, tad arī viņa nesa tautām gaismu, garīgu gaismu. Ārējie apstākļi daudziem bija grūti, pastāvēja verdzība un valdīja netaisnība un patvaļa. Un tomēr arī apspiestie un verdzinātie, un taisni tie, juta, ka uzaust jauna gaisma, un viņi ticēja tās spēkam. Ārēji vēl nekas nemainījās, bet tie, pār kuŗiem šī gaisma spīdēja, juta viņas dzīvinošo spēku.

Arī tagad tumsība apklāj pasauli. Vai šinī tumsā dzirdam Dieva saucienu: Lai top gaisma? Daudz ir neapmierinātu, daudz cietēju, bet cilvēki dažādi nes bēdu nastu. Ir cilvēki, kuŗi arī bēdās paliek stipri, kamēr citi vaimanā un krīt izmisumā. Kāds pamats šai dažādībai? Izpētot iemeslus varam teikt: kas uzņēmis sevī Kristus gaismu, tas nezudē līdzsvaru, neskatoties uz pārbaudījumiem un grūtiem laikiem. Tas paliek stiprs arī tur, kur citi dreb un krīt. Tas ir Kristus gaismas spēks, ko viņa pasaulei dod.

Šī gaisma uzticēta kristīgai baznīcai. Viņai tā ir jādod cilvēcei. Viņai dota liela dāvana, bet līdz ar to uzlikta arī liela atbildība.

Mēs esam baznīcas darbinieki, un par baznīcas darbu savā sanāksmē gribam spriest. Lai apzināmies savu lielo un grūto uzdevumu! Jo vairāk tam padodamies, jo vairāk jūtam savu nepilnību un nespēku. Arī baznīcas darbinieki ir tikai cilvēki, un cilvēciska vājība parādās arī baznīcas darbā, un dažkārt pat ļoti nepatīkamā veidā. "Mēs glabājam šo mantu māla traukos."

Uzdevums ir liels un cēls, bet darītāji ir vāji. Katram jācīnās ar savu nepilnību, ar savu grēku. "Labo, ko gribu, es nedaru, bet ļauno, ko negribu, to es daru", saka apustulis Pāvils (Rom. 7,19). Kā lai liecina par Kristus gaismu tas, kas pats maldās grēku tumsā? Turklāt nāk citi mērķi un uzdevumi: rūpes par personīgās dzīves kārtošanu un par ģimenes labklājību. Kristus ir teicis: "Kas tēvu vai māti vairāk mīlē nekā Mani, tas Manis nav vērts" (Mat. 10,37). Bet mums gādība par savējiem bieži stāv pirmā vietā. Vai varam to pārmest tiem, kas tā domā un rīkojās? Rodas arī citas intereses, ikdienišķā darbā, sabiedrībā, valstī. Tās mūs tā saista, ka maz atliek laika citiem jautājumiem un citām vajadzībām. Un netikai laika trūkums mūs kavē, pats mūsu darbs, tā mums liekas, dažkārt neļauj mums sekot Kristum. Cik grūti ir, piemēram, politiķim liecināt par Kristus gaismu! Politiskie

apsvērumi dažkārt, liekas, prasa citu garu un citu pieeju jautājumiem. Un tā tas ir netikai pie caurmēra cilvēkiem. Apustulis Pāvils attiecina šos vārdus arī uz sevi. Ja kāds tiešām centās visā nopietnībā iecināt par Kristu un sludināt Viņa evaņģeliju, tad Pāvils tāds bija. Viņš par to iemantoja savas tautas un arī Romas pilsoņu neuzticību un naidu. Viņa darbu traucēja, viņu pašu iemeta cietumā un spīdzināja un beidzot nonāvēja. Un tomēr neskatoties uz šiem lieliem upuriem, ko viņš nesa, viņš bija pārliecināts, ka ir nepilnīgs Kristus gaismas nesējs: "Mēs glabājam šo mantu māla traukos." Tā ir nopietna atziņa, kuŗa jāievēro baznīcas darbā.

Lai to ievēro visi baznīcas darbinieki, un pirmā vietā mācītāji. Katram jāstrādā pie sevis. Ar savām kļūdām viņš var nomākt Kristus gaismu, kuŗas nesējam viņam ir jābūt. Viņam jāliek spīdēt šai gaismai pēc iespējas skaidri. Nedomāsim, ka mums jāliecina ar vārdiem vien. Vairāk kā vārdi dažkārt sver darbi un viss dzīves veids. Vai ar savu dzīvi esam Kristus gaismas nesēji? Vai dažkārt neradām piedauzību un nedodam apgrēcību? Jo lielāks ir uzdevums, jo cēlākam ir jābūt darītājam. Mums visiem jāaug cīnoties ar savu vājību. Bet uzdevums dod spēku augšanai. Kristus grib savai gaismai likt spīdēt caur mums. Lai Dievs palīdz, ka tas tā būtu!

Bet arī draudzes locekļiem jāievēro, ka mēs uzticēto mantu glabājam māla traukos. Absolūti skaidra Kristus gaisma nevar parādīties mūsu vārdos, darbos un dzīvē, tur vienumēr piejauksies arī cilvēku kļūdas. Ātri pēc cilvēku vājībām spriež par gaismu pašu un novēršās no tās. Nepūlās un negrib atšķirt spožo gaismu no nepilnīgā gaismas nesēja. Domāsim par to, kas stāv aiz baznīcas darbinieka! Jo labāk to varēsim darīt, jo skaidrāk mums parādīsies Kristus pats ar savu lielo svēto devu. Un tas ir galvenais jautājums, ka nākam sakarā ar Viņu.

Šai iekārtai, ka Dieva doto mantu glabājam māla traukos, ir tomēr arī sava svētība. Tā mūs pasargā no augstprātības. Ja mums ir panākumi Dieva valstības darbā, tad tas nav mūsu nopelns, bet tas ir spēks, kas ceļas no pašas gaismas, neskatoties uz mūsu trūkumu: "Lai spēka pārpilnība būtu no Dieva, un ne no mums." Dievs ceļ savu valstību un aicina arī mūs darbā. Kaut arī mēs klūpam, Viņa valstība nāk. Mēs nesam Kristus gaismu, kaut arī māla traukos.

PROF. LUDIS BĒRZIŅŠ

Dziesmu grāmata

TRIMDAS apstākļos, kā visi zinām, grāmatniecībai ir jāatduŗas uz lieliem grūtumiem, jo trimdinieku ierobežotais skaits neveicina plašāku un dārgāku izdevumu izplatīšanos. Ja nu tomēr Dziesmu grāmata trimdas gados parādās trešā izdevumā, tad tā ir liecība, ka garīgai dziesmai latviešu tautas dzīvē ir liela nozīme. Varam domāt, ka tā tas būs arī turpmāk. Un ja dzelzs aizkars sabruktu - kas taču arī nav neiedomājams - tad pieprasījumi pēc Dziesmu grāmatas būs sevišķi lieli. To ievērojot derēs pie laika apdomāt, kas būtu darāms, lai šī grāmata nepaliek sastinguma stāvoklī, bet veidojas tālāk saskaņā ar draudžu patiesu vajadzību. Protams, šodien vai rītu pieprasījumu vēl nebūs pēc jauna izdevuma, bet taisni tā ir priekšrocība, ka nodomus šoreiz varam apskatīt un pārbaudīt bez steigas, varam arī Dziesmu grāmatas lietā dzirdēt plašāka foruma domas, nekā tas noticis līdz šim. Jāatgādina, ka gatavojot Kurzemei un Vidzemei kopīgu Dziesmu grāmatu, gan bija radīta īpaša komisija, bet ka kaŗa apstākļos un satiksmes grūtībās šī komisija uz kopīgām sēdēm gandrīz nevarēja sanākt. Tā, piem., man, lai gan tiku šai komisijā kooptēts, tekstu caurlūkošanā izdevās piedalīties vienu vienīgu reizu, Ventspilī. Tā notika, ka pat komisijas locekļi nebija ar visiem izraudzītiem tekstiem pazīstami. To ievērojot bij savā laikā mans priekšlikums Dziesmu grāmatu gan iespiest, bet tikai aprobežotā skaitā, kas dotu komisijas locekļiem un citiem interesentiem iespēju tekstus pārlūkot visā kopībā. Bīskaps Irbe šo priekšlikumu noraidīja, baidīdamies, ka tādā ceļā varētu jau no sākta gala Dziesmu grāmata parādīties 2 dažādos izdevumos. Pieredze tomēr pierādīja, ka jaunā Dziesmu grāmata bez pārgrozījumiem nav attaisnojama pat pirmajā izdevumā. Tā kāda dziesma bija jāizlaiž kā techniski pārāk nevarīga. Vakara dziesmai "Bērniņ mīļais" bij pēdējā strofā viena puse aiz pārpratuma nosvītrota. Šo amputēto daļu taču vajadzēja atjaunot. Un, kas bij sevišķi raksturīgi, katrā ziņā vajadzēja Dziesmu grāmatā dot vietu tādai svinīgai un vēsturiski motivētai himnai, kā "Dievs Kungs, Tev' slavējam". Lai nejauktu grāmatas kārtību, šī dziesma bij jāievieto pielikuma veidā. Līdz ar to mūsu Dziesmu grāmatai jau no pašas dzimšanas iet līdz savs pielikums. Bet Latvijas pirmajos gados ir radies tikdaudz jaunu dziesmu, ka nepietiek ar šo sīko pielikumu vien. Dziesmu grāmata vēl arvien ir tapšanas stadijā un tā klātnākušās 111 dziesmas sastāda jaunu pielikumu (Nr.692-802). Bet trimdā dziesmu grāmata ir jāatjauno, jāpieliek klāt daža dziesma, kas ir motivēta trimdinieku pieredzē un tā rodas atkal jauns pielikums (Nr.803-838). Tā grāmatas iekārta top ļoti sarežģīta. Kas nu būtu dabīgāki, nekā šīs dažādās daļas sakausēt vienā plānā? Tātad turpmākajam izdevumam nāktos rūpēties par grāmatas vienību. Bet ne jau to vien. Ir taču daža jauna dziesma nākusi klāt, varbūt arī agrāk kāda vērtīga dziesma ir palikusi nepamanīta. Tāpat, skatoties pēc katras zemes apstākļiem, mums arī kādi tulkojumi var izrādīties nepieciešami. Tā Dziesmu grāmata varētu tikt papildināta. Bet grāmatas apmēri jau tā ir visai lieli, un daudzreiz dzird sūdzamies, ka iespiestas esot vairākas dziesmas, kas nemaz netiek dziedātas. Te nu derētu aptauja, īpaši mācītāju aprindās. Ja tad izrādītos, ka dažas dziesmas ir liekas, tad grāmatas jaunizdevums no tām būtu jāatsvabina. Dziesmu skaitam mazinoties, grāmata varētu kļūt lētāka un parocīgāka. Derētu pie laika domāt arī par tekstu emendāciju. Tā ir vārīga lieta, kam jāpieiet ar lielu piesardzību. Agrākie piedzīvojumi rāda, ka dziesmu labošana dažreiz ir izdevusies ačgārni. Lai tas neatgadītos arī tagad, derēs domu apmaiņa. Nepieciešamos grozījumus izdarot, varbūt daža dziesma, ko tagad nemaz nelieto, varēs nākt godā. Tamlīdzīgi arī kādas dziesmas, kas kļūdainas valodas dēļ šobrīd palikušas ārpus Dziesmu grāmatas, varēs turpmāk kuplināt viņas sastāvu.

Ja savu trimdā izklīdušo tautu vēlamies saturēt kopā, tad jāstiprina īpaši garīgās saites, bet viena no stiprākajām garīgajām saitēm ir garīgā dziesma. Viņai jāpiegriež pelnītā vērība.

PROF. DR. E. ŠMITS

KRISTIEŠA NOSTĀJA PRET MARKSISTISKO KOMŪNISMU

II

VAIRĀKI angļu un amerikāņu autori ir raksturojuši komūnismu kā sava veida reliģiju, lai gan komūnisti paši šādu raksturojumu droši vien negribētu ne dzirdēt. Latvieši turpretim ir man teikuši, ka nosaukt komūnismu par reliģiju nozīmētu šo augsto vārdu zaimot. Viss tas atkarājas no tās nozīmes, kādā mēs vārdu "reliģija" lietojam, vai tā, kā vecluterāņi, kas ar šo vārdu gribēja apzīmēt ko augstu un vērtīgu, vai arī citādi, kā piem. K. Barts, kas labprāt ar šo vārdu apzīmē elku dievību.

Kas komūnismam kopējs ar reliģiju?

Par reliģiju vārda plašākā nozīmē var runāt, ja ir a) kāda mācība par Dievu un prasība pēc pilnīgas ticības, b) svētuma pārdzīvojums, absolūtā, augstākā godināšana (kults), c) prasība pēc absolūtas, pilnīgas paklausības, ziedošanās.

a) Runājot par pirmo punktu (mācība par Dievu), komūnisti ir, protams, nesamierināmā naidā ar Dievu, viņi noliedz Dievu, lai domās Viņu iznīcinātu. Kādi krievu profesori man teikuši, ka vislabākais komūnista raksturojums ir "kaŗotājs bezdievis". Šī nostāja ir tiešām radikāla un konsekventa. Nicše tikai teoretizēja, ka "vecais Dievs ir miris", bet man liekas, ka īsts komūnists būtu gatavs darīt ko var, lai Dievu nosistu tāpat kā veco caru.

Bet ja komūnistiem nav Dieva, tad viņiem tomēr ir dievināšana. Dievināt viņi prot daudz vairāk par pilsoņiem, kas palikuši skeptiski, remdeni, nedzīvi pret saviem vecajiem ideāliem. Kamēr pilsoņi raujas iekšā naudas medībās, dzīves ērtībās, vieglās baudās, un paliek kūtri ciniķi, tikmēr komūnisti nodarbojas ar dievināšanu un absolūtizēšanu. Viņi pataisa kaut ko cilvēcīgu par absolūtu. Tīri cilvēcīgam mērķim viņi piešķir drausmīgi lielas dimensijas un pataisa to par savu "dievu" (tā ir elku dievības pamatiezīme). Par pārcilvēcīgu ir pataisīts viņu sapnis par proletariāta nākotnes valsti. Par pārcilvēcīgu būtni ar neaprakstāmu slavas un gudrības spožumu ir palikusi viņu partija (skat. partijas himnu). Par pasaules pestītāju ir pārvērties partijas vadonis. Vakar pseudokristus bija Staļins, šodien Maļenkovs, rītu varbūt būs cits. Komūnisma "reliģija" ir stingri mesiāniska un eschatoloģiska. Tur no Krievijas nāk šis brīnumcilvēks, kas atbrīvos pasaules darba tautu un nodibinās visur pēdējo, galīgo laimības valsti, kur vairs nebūs ne netaisnības, ne nabadzības, kur katrs dabūs visu, ko vien vēlēsies. Visa vēstures attīstība ved tikai uz šo pusi, visai cilvēka cīņai, visām domām, jūtām jātiek virzītām tikai uz šo punktu. Kas notiks ar vēstures procesu, kad šis gala mērķis būs sasniegts - par to vairs nediskutē.

Kā mēs labi zinām, komūnisms prasa absolūtu ticību nevien saviem ideāliem, visai savai mācībai, bet arī partijai un vadonim. Šinī ziņā tas ir daudz dogmātiskāks par katoļu baznīcu, jo tā pieļauj daudz vietās domu dažādību un elastību iztulkošanas viedokļos. Cik zīmīgi - marksisms sāka ar prāta visvarenības proklamēšanu, bet nu visvarenais prāts ir ielikts dzelžu sprostā. Kas no komūnistiem gan lai uzdrošinātos kādu mācības gabalu kritizēt, vai pārinterpretēt? Komūnistu "hairesija" (kā piem. trockisms) taču skaitas viņiem daudz ļaunāks naidnieks nekā vismelnākais kapitālists, - un "čeka" ir daudz konsekventāka un nežēlīgāka par izdaudzināto spāniešu inkvizīciju Renesansē.

b) Reliģijas psiholoģiskā iezīme ir godināšana, kuŗas izpausme ir kults, pielūgšana. Var teikt, ka reliģiskā godināšana ir pārmērīga, ja salīdzinām to ar tīri cilvēcīgo respektu. Ticīgs cilvēks var aiz reliģiskiem motīviem godināt arī otru cilvēku daudz augstāk kā parasts; arī kristīgo konfesijās, sevišķi katoļiem ir kas līdzīgs "svēto kultam". Taču kristīgais cilvēks arvien ir novilcis stingru robežu starp Dievu un cilvēku. Viņam ir skaidras godināšanas pakāpes, ko drīkst parādīt tikai Dievam vien - tā ir pielūgšana un otrs - godbijība, cieņa, ko parāda cilvēkiem. Pie elkudievības šās svētās robežas tiek nojauktas un cilvēks pats vai arī cilvēcīgais (pat kustonis un kustonīgais cilvēkā) tiek pataisīts par dievu.

Marksisms sākas ar katras autoritātes, ir dievišķīgās, ir cilvēcīgās, noliegšanu. Tas bija kaŗš pret "tēvu" debesīs un tēviem virs zemes. Sākumā tika dievināta brīvība - tā tiek vēl slavēta arī tagad, bet kas vēl no tās pāri palicis? Kopš gadiem sākusies jauna godināšana, jauns svēto kults Padomju savienībā. Grūti teikt, vai tā ir radusies "pati no sevis", "nejauši", "impulsīvi", kā iekšēja nepieciešamība (protams partijai, nevis tautai!), vai turpretim tā ir organizēta mākslīgi, plānveidīgi aiz gudriem motīviem (taisni tāpat kā mežoņu virsaiši un burvji savā laikā prata organizēt sevis godināšanu). Šī godināšana taisās jau pieņemt sakramentālu nokrāsu. Atcerēsimies "sarkanos stūrīšus", milzīgās, drausmīgās komūnistu "svētbildes", kas tika nēsātas Rīgas ielās jau pirmajās dienās pēc okupācijas Baigajā gadā, tālāk himnas, poēmas, drāmas, gleznas, simfonijas, operas, kas dziedāja, stāstīja tikai par Ļeņinu un Staļinu, - tālāk milzīgās ļaužu masas pie Ļeņina mauzoleja, kur varenais nav miris, bet dzīvo mūžīgi. Atcerēsimies arī vārsmas, kas sāka parādīties arī jau latviešu valodā. Pašos Ļeņina laikos mēs tādas lietas gluži atcerēties nevaram, bet mēs zinām partijas dzīvi tikai no ārpuses un nezinām kāds gaiss bija partijas iekšienē.

Īsts komūnists ir fanātisks elku kalps. Tāpēc jāteic, ka tie latviešu komūnisti, kas devās visādās pagrīdes dēkās kopš 1905. gada, kas dimdināja krievu zemi pirmajos komūnistu revolūcijas gados, tomēr visā vairumā nebija "īstie". Viņiem trūka īstās elkudievības, aklās paklausības. Viņi paši sevi gan iedomājās par sociālistiem un komūnistiem, bet patiesībā bija visnesociālākie un visšķautnainākie individuālisti ar visnevaldamāko protesta un dumpības garu. Viņi iztēloja sevi par cēliem ideālistiem un visas pasaules brīvības cīnītājiem (gan stipri vien piemirstot savu mazo tautu!), bet patiesībā viņu īstais dzenulis bija neaprobežota brīvība, vaļa, patvaļa. Par visu vairāk viņiem gribējās ap sevi taisīt traci, lai paši justos kā varoņi un tiktu arī no citiem apbrīnoti. Viņi drīzāk līdzinājās palaidņa puikām, kas spēlējās ar pielādētām kaujas

granātām un dedzina mājas tīrā sirds priekā. Lai gan viņi izdarīja komūnistu lietai milzīgus pakalpojumus, tomēr īsti nopietni ņemami elku kalpi šie latvieši nebija. Tāpēc mēs arī nezinām, kādā Sibirijas stūrī šo pirmo dedzīgo latviešu komūnistu kauliņi kaltējas. Mums žēl viņu, bet mēs saprotam arī Staļinu, kam šādi vīri ilgam laikam tomēr nederēja un kas prata no viņiem ļoti radikālā ceļā vaļā tikt. Īstais komūnistu ierindnieks izskatās pavisam citāds nekā šie "komūnistiskie švauksti". Tas ir bezgala nopietns, drūms, bezgala ciets, bez sirds, bezgala noslēpumains, ļauns, nepieejams, bet milzīgi disciplinēts, paklausīgs, visur lietojams. Viņš ir tikpat nikns, bet arī tikpat padevīgs kā lielais ķēdes suns. Vissaltākos melus viņš izsludinās par vissvētāko patiesību un beigās arī pats tai akli noticēs. Acis nepamirkšķinādams viņš pārgriezīs tavu rīkli un jutīsies tikai kā izpildījis mazu, bet diezgan svarīgu pienākumu. Šis komūnists nav vis vairs skaļais nebēdnieks un lepnais dumpinieks - tas jau atgādina "ļaunā gara apsēsto".

No Bībeles un salīdzināmās reliģiju vēstures mēs zinām, ka elku dievi ir prasījuši asins upurus, dzīvus cilvēkus. To dara arī vismodernākie elki. Piemēri: Franču revolūcija, krievu nihilisms, komūnisms, tāpat modernais imperiālisms, nacionālsociālisms u.t.t. Fanātiska savu elku godināšana nozīmē fanātisku naidu pret visiem citiem, kas tā nedara. Modernais fanātisms grezno sevi ar cilvēkmīlestības un augstu mērķu pārklāju - bet aiz tā slēpjas ļauns naids un mocīšanas kāre. Mēs nevaram sarkano terroru izskaidrot tikai ar piesardzību. Pa daļai šis terrors, masu aresti, dibinās uz sava veida ciniskas "lietderības", lai sagādātu valstij brīvu darba spēku. Pa daļai tas dibinās uz pataloģiskām bailēm no atriebības. Nevainīgi izlietās asinis tomēr brēc no zemes pēc atmaksas. Sirdsapziņu var noslāpēt, bet nevar iznīcināt - tā tomēr vajā. Tās pašas bailes un vainas sajūta rada rēgus un vainīgais visur redz naidniekus. Viņa ļaunā sirdsapziņa rāda viņam vienu iespēju kā no briesmām vaļā tikt - proti iznīcināt visus tos, uz kā vien varētu rasties kādas aizdomas. Bet vēl ir trešais cēlonis šīm nežēlībām - tas ir ļaunums pašā cilvēkā, tas ir naids, kas vienmēr gatavs pieaugt un izlauzties, tas ir iedzimtais sadisms (kārīgs prieks par otra mokām) - kas pie komūnisma psīcholoģijas spēlē ļoti lielu lomu. Kāpēc komūnistu propoganda

A. Šefers - Sātans kārdina Jēzu

"pievelk?" Tāpēc ka tā kūda uz naidu, atriebību, grāušanu, un tādas lietas daudziem patīk. Ļoti dabīga ir cilvēku skaudība pret katru, kam iet labāki. Vajaga šo skaudību tikai drusku parušināt, iedot tai kādus "taisnības iemeslus", un tā degs kā nikna iznīcinātāja liesma. Ja kāds ir pārāks par mani un ja es to apskaužu, es labprāt ticēšu tiem, kas par viņu runā ļaunu, jo tad manam naidam ir oficiāli atļauts brīvs ceļš un manām nekrietnām jūtām "cēls", morālisks pamatojums. Komūnistam taču ir jāiznīcina visnekrietnākie "deģenerāti", "asinssuņi". To darīt taču ir augsts pienākums!

c) Runājot par trešo reliģijas punktu, tas ir pilnīgo padevību un pilnīgo ziedošanos, jāteic, ka šinī ziņā komūnisti stāv ļoti augstu un viņu degsme ir liekama par paraugu tagadnes kristīgajiem. Ja kristiešiem būtu tāds pat spars, uguns, sevis aizmiršana, ziedošanās idejai - tad pasaulei nekādu komūnisma briesmu nebūtu. Vēl vairāk: tad pasaulē būtu sākusies ārkārtīgi spilgta baznīcas atdzimšana un milzīga jaunu zemju iekaŗošana Kristum (iekaŗošana bez naida un tumsas un iznīcības ieročiem, bet ar gaismas un mīlestības ieročiem). Atcerēsimies, ka komūnisti bija gatavi nīkt cietumos, cik viņi neatlaidīgi ar savu propogandu, cik pārgalvīgi viņi dodas briesmās, cik sīksti cīnas pret valdībām un varām, kā aizmirsuši ģimeni, savus bērnus, savas privātās intereses.

Gribu pieminēt kādu ļoti zīmīgu komūnistu raksturojumu, kuŗu devis vīrs, kas pats reiz bijis partijas biedrs: "Viņu (t.i. komūnistu) vara, kas apmulsina pārējo pasauli, ir spēja turēties pie pārliecības un darboties pēc tās - visi pārējie šo spēju zaudējuši. Tā ir tā pati vara, kas gāž kalnus, tā ir vara, kas ar nemaldīgu drosmi kustina cilvēkus. Komūnisti ir tā cilvēces daļa, kas no jauna ir atklājusi spēju dzīvot un mirt, lai apliecinātu savu ticību. Un tā ir vienkārša racionāla ticība, kas inspirē cilvēku, dzīvot vai mirt par to. Tā nav nekas jauns. Tā ir cilvēka otrā vecākā ticība. Tās apsolījums tika iečukstēts pasaules radīšanas pirmajās dienās zem Ļauna un Laba atzīšanas koka: "Jūs būsit kā dievi". Tā ir cilvēces lielā alternātīvā ticība. Kā visām lielajām ticībām, tai spēks nāk no vienkāršas vizijas. Citiem laikmetiem bijušas citas vizijas. Tie bija vienas un tās pašas vizijas dažādie veidi: proti, no vizijas par Dievu un cilvēka attiecībām pret Dievu. Komūnistu vizija ir cilvēku vibez Dieva. Tā ir cilvēka prāta zizija, kuŗš grib izstumt Dievu, uzmezdamies pats par pasaules radītāju inteliģenci... Tā ir cilvēka vizija, cilvēka, kas atkal tapis par radības centrālo figūru, nevis tamdēļ, ka Dievs radīja viņu pēc savas līdzības, bet tāpēc, ka cilvēka prāts viņu dara par visinteliģentāko starp dzīvniekiem... Komūnistu partija pilnīgi pamatoti sauc sevi par visrevolucionārāko partiju vēsturē. Tā ir praktiskā veidā uzstādījusi visrevolucionārāko jautājumu vēsturē: Dievs vai Cilvēks? Tā ir spērusi to soli, ko racionālisms visos trīssimts gados ir vilcinājies un ko miljoni moderno prātu gan domā, bet nedrīkst teikt: Ja cilvēka prāts ir pasaules izšķirīgā instance, kāda tur vēl vajadzība pēc Dieva? ... Cilvēks bez Dieva ir taisni tāds, kā komūnisti to tēlo: tas ir visinteliģentākais no dzīvniekiem un šis dzīvnieks ir viszvērīgākais taisni tad, kad tas ir visinteliģentākais savā zvērīgumā" (Whittaker Chambers Witness, 9,10,13 lpp.).

Marksistiskais komūnisms ir sava veida pestīšanas mācība (sal. Lūk. 21,8), kur viss dievišķais ir atvietots ar cilvēcīgo: Dieva valstība ar komūnistisko iekārtu, Evaņģelijs ar Marksa-Ļeņina teoriju, Kristus ar partijas vadoni (Staļinu vai citu), kristīgā mīlestība ar šķiru naidu, piedošana ar nesaudzību u.t.t. Vārdu sakot, šāds komūnisms ir teoloģiska problēma un teologam ir jābūt pirmajam, kas meklē atbildi.

(Turpinājums sekos)

ARTURS PRIEDĪTIS

Bībeles simbolika

I

VISIEM zināms, ka patiesība, ko Bībele pauž, tērpta vai tērpusies simboliskā formā. Tas nozīmē, ka "Bībeles stāsti" nav saprotami burtiski, bet ka aiz tiem slēpjas kāda dziļāka jēga, kas tiešā veidā grūti izsakāma, jo cilvēku valoda spiritualām analizēm nav piemērota. Tā ir pārāk nabadzīga un nepilnīga, gluži vienkārši tādēļ, ka pati cilvēka pieredze ir nepilnīga un vispārīgā lietošanā nav tādu vārdu vai jēdzienu, kas varētu kalpot augstu, garīgu patiesību vai atziņu izteikšanai un izskaidrošanai. Nav citas iespējas, ka vienīgi patapināt jēdzienus no rīcībā esošajiem un mēģināt ilustrēt izskaidrojamo atziņu ar kautcik analoģiskām ainām un līdzībām no parastās ikdienas dzīves. Zināmā mērā var sacīt, ka patiesība tātad tiek pārtulkota itkā no kādas smalkākas valodas rupjajā, cilvēka izpratnei pieejamā valodā.

Simbolisms nav raksturīgs tikai Svētajiem rakstiem vien. Ārpus reliģiskā lauka tas sastopams arī filosofijā un visās mākslas nozarēs, īpaši literātūrā. Cilvēks jau agri ir sācis samanīt, cik nepilnīga viņa valoda, ja jāmēģina stāstīt par dziļām jūtām un pārdzīvojumiem. Izrādās, ka tieša veida atstāstījumi bieži ir maldinoši un pārprotami, turpretim simboliskais izteiksmes veids apgaismo izpratni pāri intelekta robežām, atmodinādams klausītājā vai lasītājā pārdzīvojumus, kas radniecīgi tiem, kādi bijuši simbola lietotājam. Un, ja simbols var palīdzēt parastu emociju attēlošanā, tad vēl jo vairāk tas noder spiritualās analizēs, šinī nozarē tapdams gandrīz vai par vienīgo efektīvo izteiksmes līdzekli.

Fakts, ka simbolismam liela loma jau sabiedrības vienkāršās, primitīvās pakāpēs, pamudinājis daudzus etnologus un sociologus domāt, ka atraisīšanās no simbolisma uzskatāma par pozitīvu sociālas un intelektuālas evolūcijas pazīmi. Šādām domām angļu garīdznieks, dekāns V. Ings (Dean W. Inge) nepiekrīt un saka: "Patiesība ir tā, ka prasība pēc simboliem, ar kuŗiem izteikt vai reprezentēt mūsu augstākās emocijas, ir dziļi ieausta cilvēka dabā. Vienaldzība pret simboliem nav vis, kā daudzi domā, apgaismotības vai spiritualitātes pazīme, bet gan neveselīgs simptoms." Un jau Karlails (Carlyle) rakstīja: "Simbolos un caur simboliem cilvēks apzinīgi vai neapzinīgi dzīvo, strādā un eksistē. Tie laikmeti, kas vislabāk izpratuši simbolisma vērtību un to visaugstāk cienījuši, uzskatāmi par viscildenākajiem."

Kas tad nu īsti simbols ir un kā to definēt? Vārds "simbols" atvasināts no grieķu verba "simbalein", kas nozīmē "samest kopā". Tātad, simbolizēt nozīmē samest kopā, apvienot vai novietot blakus divas vai vairākas lietas, lai tad tās aplūkotu un salīdzinātu, pie tam ar nolūku tajās sazīmēt līdzīgas īpašības, neraugoties uz aplūkojamo lietu dažādīgo raksturu. Simbols, tātad, ir katrs priekšmets, katra doma vai ideja, kas mūsu iztēlē reprezentē kādu citu domu vai faktu. Simbols neatdarina, nereproducē, bet reprezentē. Parasti simbolus patapina no tiešās, ārēji saredzamās apkārtnes, no dabas vai no cilvēku sadzīves, lai ar tiem analoģiski reprezentētu augstākas katēgorijas idejas.

Parasti par prāta galveno uzdevumu mēdz uzskatīt kritiku un analizi, un par "asu" prātu parasti sauc prātu, kas kā ass nazis spēj griezt un graizīt, sašķelt un sadalīt. Ir taisnība, ka kritika un analize nepieciešama, lai lietas un to īpašības iepazītu. Bet tas ir tikai prāta aktivitātes pirmā pakāpe. Pēc tam, kad analizējošais, kritiskais prāts ir atšķīris, atdalījis, atvienojis, sameklējis visas iespējamās antitezes, tā nākošais uzdevums ir tās atkal "samest kopā" un apvienot tādā vienībā, kuŗas atsevišķās sastāvdaļas tam tagad kļuvušas pazīstamas, un kas kā vienība tāpēc spēj kalpot zināmam mērķim. Tikai tādā ceļā prāts var nonākt pie konstruktīvas sintezes, kas ir prāta galvenais uzdevums. Līdzībā runājot, taisni tā rīkojas pulksteņmeistars, kad tas, izjauktu pulksteni no stieņīšu un ritenīšu kaudzes sastādīdams, sastāvdaļas vispirms sašķiro un tad noteiktā kārtībā saliek kopā. Tā no nekārtīgas vienības, no jūkļa vai chaosa, rodas sakārtota vienība, mechanisms. Īstenībā prāta sasniegums ir vēl daudz

brīnišķīgāks, jo pulksteņmeistars savā darbā vadās no jau iepriekš iegūtām zināšanām resp. no gatava pulksteņa priekšstata, bet prāts sāk ar īstu chaosu, ar tādu ritenīšu kaudzi, kuŗu īpašības, nozīme un kopmērķis tam nepazīstami. Redzams, ka analizēšana un šķirošana ir daudz vieglāks uzdevums nekā šķietamajā chaosā iemītošās jēgas saskatīšana un atrašana.

Taisni analoģiskā domāšana (allegorija, metafora, simbols) ir tā, kas vingrina prātu šim grūtākajam uzdevumam. Radināšanās lietot simbolus, likdama pastāvīgi pārdomāt, novērot, salīdzināt un meklēt analoģijas, asina prātu, dara to spējīgu vienmēr dziļākiem garīgiem vingrinājumiem un dod vielu nopietnām meditācijām. Tā ierosina netikvien intelektu, bet atmodina arī intuiciju, kas tad kā pēkšņs gaismas stars padara saskatāmu to kopainu, kas līdz tam likās itkā necaurredzamas miglas aizsegta.

Simbols ļauj saskatīt to, kas bija apslēpts, un padara pilnīgu to, kas bija nepilnīgs. Ir taču tā, ka lai kur raudzīdamies mēs nevienu lietu nespējam redzēt pilnībā. To pusi, kas mums pievērsta, mēs redzam, otra puse mums paliek apslēpta un neredzama. Lai saskatītu neredzamo, mums jāmaina "viedoklis", t.i. jāpārvietojas tā, lai aplūkojamā priekšmeta "viņpuse" kļūtu saredzama. Tikai pēc tam spējam iztēloties (iztēloties, nevis redzēt) veselo, kombinējot abas redzētās ainas.

Gluži tāpat ir arī ar to ainu, kāda cilvēkam ir par sevi pašu, par pasauli un dzīvi. Ja cilvēks paļaujas tikai analitiskās domāšanas sniegtajai ainai, tam par sevi un pasauli rodas nepilnīgs "vienpusīgs" priekšstats, tam ir "vienpusīgs" pasaules uzskats. Tas redz tikai vienu pusi. Viņpuse, viņsaule tam neeksistē. Viņš nemaz neapzinās, ka viņa uzskats ir nepilnīgs, un tādēļ tas arī nemaz nemēģina "mainīt viedokli", jo neredz nekādas vajadzības to darīt. Lielākā vai mazākā mērā tas sakāms par ikvienu no mums, jo tik viegli ir aizmirst tās ainas nepilnību, kas mums ik mirkli uzmācas, pastāvīgi atrazdamies "acu priekšā".

Svētie raksti ir tie, kas mums katrā lappusē šo nepilnību atgādina. Tie stāsta, ka bez redzamās pasaules ir arī neredzamā pasaule. Tie stāsta, ka bez laicīgā eksistē arī mūžīgais, un ka ir īstenība, kas neatkarīga no laika un telpas. Tie stāsta, ka cilvēks reizē dzīvo abās

Krusts Šveices Alpos

pasaulēs, vienā laicīgi, otrā mūžīgi, un ka viņam ir dalība arī pie tās īstenības, kas no laika un telpas neatkarīga. Svētie raksti mūs brīdina nepievilties no laicīgajām acīm saskatāmās vienpusīgās ainas. Pat redzamo pasauli mēs nevaram pilnīgi iepazīt, tajā atrazdamies. Mums tai jāpaceļas pāri, mums no tās jāaiziet, lai to saskatītu tādu, kāda tā īstenībā ir. Šāds apgalvojums dažam var likties pat smieklīgs, jo kur gan labāk iepazīties ar pasauli, ja ne pasaulē? Atbildēsim smieklus ar smiekliem: ko Jona zināja un redzēja no valzivs, tās vēderā atrazdamies?

Par visām šīm apslēptajām, neredzamajām garīgās pasaules lietām, Svētie raksti mums stāsta ar simbolu palīdzību. Patiesi nav citas iespējas cilvēku iepazīstināt ar nepazīstamo, ka vien salīdzināt nepazīstamo ar pazīstamo, sniedzot "līdzības" no redzamās apkārtnes. Ja daudzu šādu simbolisku līdzību saturs mums šķiet dīvains, nevarasts, paradoksāls un pat neloģisks,

''veselam'' prātam pretī runājošs, tad tas tā tikai tādēļ, ka garīgajā pasaulē valda citādi likumi un tur spēkā citas mērauklas. Kur laiks un telpa neeksistē, tur nav arī ilguma un daudzuma un nekādas nozīmes nevar būt kvantitātei. Tur izšķirīga top kvalitāte. To vērā paturot, sākam apjēgt, kāpēc strādnieks, vīna kalnā tikai vienu stundu strādādams, var nopelnīt to pašu algu, ko citi, kas strādājuši visu dienu. No kvalitātīvā viedokļa nav netaisni dot tam, kam jau (simboliski runājot) ''daudz'' ir, un atņemt tam, kam tikai ''mazums''. Kvantitāte, kas ir laicīgā mērauklа, te nederīga. Patiesi, kur darīšana ar bezgalību, tur sabrūk visi aritmētiskie likumi. Viena bezgalība ir tikpat liela kā piecas bezgalības un ceturtā daļa no bezgalības joprojām ir v e s e l a bezgalība. No bezgalības var atņemt, un tā nemazinas, tai var pielikt, bet tā netop lielāka.

Mums ir jābūt ļoti uzmanīgiem, ja Bībeli lasot uzduramies uz šķietami neloģiskiem un pretrunīgiem salīdzinājumiem. Mums vienmēr jāpatur vērā, ka ar empīriskās pasaules piemēriem mums tiek izskaidroti garīgās pasaules likumi, un tur, kur likās izteikta aplamība, raugies, atklājas gudrība.

To ļoti labi saprata slavenais franču fiziķis Paskals, kurš ļoti cienīja Bībeli un to cītīgi lasīja. Kādā no saviem daudzajiem rakstiem viņš par Bībeli saka: ''Kad Dieva vārds, kas ir pilnīga patiesība, nav patiess burtiskā nozīmē, tad tas ir patiess spirituālā nozīmē.'' Šis zinātnieks, kas par savu dzīves uzdevumu bija izraudzījies redzamās, fiziskās pasaules parādību un dabas likumu pētīšanu, neļāvās maldināties no saredzamā un sataustāmā. Viņš zināja, ka dabā valdošie likumi, kautgan patiesi, neaptver visu patiesību. Kādā vietā viņš raksta: ''Daba ir viens no mums sniegtajiem Dieva žēlastības veidiem, un visi redzamie brīnumi ir neredzamās pasaules simboli.''

(T u r p i n ā j u m s s e k o s)

Kā ārmisiju vecināja Kurzemē

Agr. Kuldīgas māc. E. Freiberga vēstule māc. E. Ķiplokam

A. KURZEMES ĀRMISIJAS KONFERENCE

Kopš apm. 1896. gada Kurzemē pastāvēja maza mācītāju apvienība ar nosaukumu ''Kurzemes Ārmisijas Konference'', kuŗas dalībnieki tūlīt pēc Zvaigznes dienas sapulcējās, lai konferencei paredzētajās divi dienās noklausītos referātus par ārmisiju un sarīkotu ārmisijas svētkus. Katru gadu sanācām citā Kurzemes pilsētā - Ventspilī, Kuldīgā, Aizputē, Liepājā, Tukumā, Jelgavā, reiz pat Daugavpilī (Latgale agrāk piederēja pie Kurzemes konsistorijas). Konferences dibinātājs un pirmais vadītājs bija Zaļās muižas mācītājs G. Zēzemanis, tad ilgus gadus to vadīja Kuldīgas vācu mācītājs V. Lichtenšteins. Nekad neiztrūka Ventspils mācītāja, vēlākā archibīskapa Grīnberga, kuŗš bija dedzīgs misijas darba atzinējs un paskaidroja to ar gaismas bildēm. Reizē ar konferenci notika misijas vakari latviešu un vācu valodās.

Šai Kurzemes ārmisijas konferencei sevišķa nozīme bija 1910. gadā, kad Edinburgā (Anglijā) notika pirmā vispasaules ārmisijas konference. Tā kā Krievijā sevišķas ārmisijas biedrības luterāņiem nebija, tad uz konferenci aicināja Kurzemes pārstāvi. Māc. Lichtenšteins tad bija arī vienīgais, kas pārstāvēja tā laika Krievijas luterāņus. Konferences darbs izbeidzās ar pirmo pasaules kaŗu,

B. ZIEDOJUMI

Krievijas luterāņi savus ziedojumus ārmisijai nodeva Leipcigas misijas biedrībai. Tādēļ arī Kurzemē un Vidzemē savāktā nauda līdz 1920. gadam gāja uz Leipcigu un tika izlietota misijas darbam Indijā un Rītāfrikā. Šīs misijas biedrības direktori Hardelands un Švarcs apmeklēja mūsu dzimteni. Direktora Paula apciemojumu 1914. gadā izjauca kaŗš. Latvijas laikā bīskaps Irbe, kas bija ārmisijai labvēlīgs, atrada par labu mūsu baznīcas ārmisijas darbu savienot ar Zviedrijas baznīcas darbu, kas tāpat kā Leipcigas misijas biedrība, darbojās Indijā pie tamūļiem. Ievērojot to, ka misionārs Štambergs, dzimis kuldīdznieks, strādāja Leipcigas misijas biedrības dienestā, Kuldīgas draudze ar Latvijas ev. lut. baznīcas sinodes piekrišanu līdz pat pēdējam laikam savus ziedojumus virzīja uz Leipcigu.

C. MISIONĀRI ŠTAMBERGS UN IRBE

Cik man zināms, Fricis Štambergs ir pirmais misionārs, kas nācis no latviešu tautas.

1914.g. es apmeklēju pazīstamo Berlīnes universitātes ārmisijas profesoru J. Richteru. Profesors interesējās par latviešiem: ''Vai latvieši jau izsūta misionārus?'' Es varēju pastāstīt par Štambergu. Profesors teica: ''Ir trīs laikmeti kādas kristīgas tautas attīstībā. Pirmajā no tās nāk kristīgi skolotāji, otrajā - mācītāji, trešais sākas tad, kad tā izsūta pasaulē misionārus.'' 1936.g. es šo sarunu atstāstīju Valsts Prezidentam K. Ulmanim, kad viņš apmeklēja Kuldīgu un apskatīja turienes latviešu baznīcu.

Mūsu misionārs Štambergs ir veicis krietnu darbu Āfrikā. Tādu pašu krietnu darbu veikusi bīskapa K. Irbes meita Anna Irbe Indijā pie tamūļiem. Lai Dievs viņus abus svētī, un lai viņu abu vārdi ir gaiši ierakstīti mūsu tautas un Dieva valstības vēsturē. Ārmisijas darbs ir Kristus darbs un Dieva valstības pamats.

Svešās valodās un malās -
Lai ir tavu balsi dzird,
Tālās jūŗās, zemēs, salās -
Dzīvam ūdenim dod virt, -
Lai ir citiem tā kā mums -
Skan tavs evaņģeliums.

* * *

Mācītājs Ernests Freibergs, tagad 86 g. vecs, dzīvo Švērinā, Austrumvācijā un vēl strādā apmeklēdams slimos, turēdams lūgšanas stundas un misijas sapulces. Viņa tuvumā esot arī daži latvieši un kādai ģimenei viņš ikgadus pasniedzot Sv. vakarēdienu latviešu valodā.

EDGARS GEDROVICS

NESALĪDZINĀMAIS SVĒTAIS

IK dievkalpojuma reizē mēs apliecinām savu ticību "svēto biedrībai". Vai ar vārdu "svētais" saprotam tikai sevišķi dievbijīgu cilvēku, bez grēka, Dieva izredzētu, tikumiski šķīstu? Jaunā derība mums atgādina, ka svētam būt nozīmē daudz vairāk. Tāpēc, ja šeit laikā un telpā kādu apzīmējam ar vārdu svēts, tad ar to nebūt nav teikts, ka tā apzīmētais tīrs no grēkiem un labāks par citiem, bet, ka visiem saviem miesas un dvēseles spēkiem tas centies sasniegt augstāko cilvēka mērķi, proti: piederēt Tam Kungam. Skaisti to izteicis dziesminieks: "Ja Tu, Kungs, esi mans, tad man nevajaga ne debess, ne zemes..."

Sacītais it īpaši zīmējas uz to vīru, kuŗš sevišķi dārgo pērli (Mt. 13,45-46) visneatlaidīgāk meklējis un savā dzīvē Kristus kalna runas svētības vārdus (Mt. 5,3-11) visvairāk īstenojis - uz svēto Franci.

Bagātā Asīzes vadmalas tirgotāja Pjetro Bernardones dēlam, šķiet, netrūka itin nekā, lai savu jaunību pavadītu izpriecās un sacenstos ar dižciltīgajiem pilsētas jauniešiem dažādās dēkās, bruņinieku pasākumos un kaŗa gaitās. Bet jaunekļa dvēselē, protams, ne bez lieliem pārdzīvojumiem (parādības, grūta slimība), notiek pārvērtība, līdzīga tai, ko evaņģelijs sauc par atdzimšanu: viņš citādi domā un citādi rīkojas. Manta, tēva uzņēmums, laicīgie prieki - viss tas viņa apziņā izbal, kļūst bezvērtīgs. Grūtās slimības fiziski salauzts, laicīgos mērķus nesasniedzis, pievīlies - garīgi viņš kļuvis spēcīgāks. Gara atmodu piedzīvojis, tirgotāja dēls ir ieraudzījis pērli, īsto un vienīgo, un lai to iegūtu nu tiek upurēts viss: vecāki, mīļš draugs, mantojums un ērtā, bezrūpīgā dzīve.

Jozefs Lorcs (Lortz) Franci nosaucis par "nesalīdzināmo svēto" (der unvergleichliche Heilige), un tiešām viņu nav iespējams salīdzināt ne ar vienu citu. Viņš ir vienreizējs. Viņš gan meklē vientulību līdzīgi tuksnesa eremitam sv. Antonijam, alkdams netraucētas vienatnes ar Dievu, bet no pasaules viņš neaizgāja. Dedzīgiem vārdiem viņš pauž Dieva slavu un aicina sava

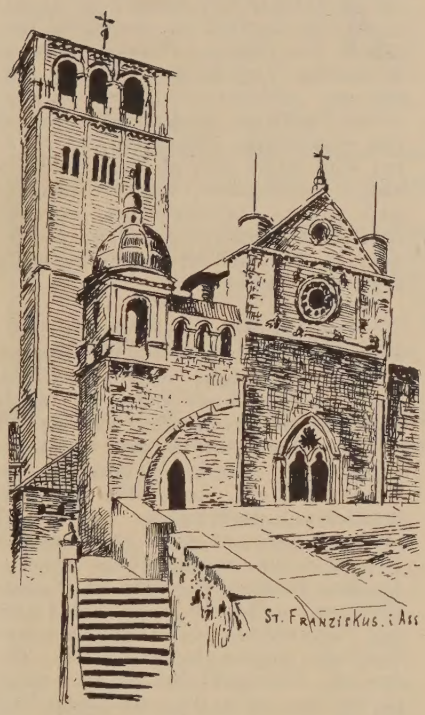

laika ļaudis atgriezties no viņu nesvētās dzīves. Viņš saderinas ar abstraktu jēdzienu - "kundzi Nabadzību" un aizliedz kā sev, tā arī saviem sekotājiem jebkādu īpašumu: "Ja jums būs nauda jeb manta, tad jums būs arī vajadzīgi cilvēku likumi un varas, kas tos sargā." Sv. Mārtiņš, rādīdams darbos kristieša dalīšanās prieku, ceļmalas ubagam atdāvina pusi sava tērpa, nabaga Francis, ja vajadzīgs, atdod visu. Ja ziemas laikā laupītāji viņam atņem mēteli, viņš noģērbj un atdod tiem arī kreklu.

Divpadsmitā gadu simteņa beigas un trīspadsmitā g. simteņa sākumu nevar uzskatīt par zelta laikmetu evaņģelija mācību veicināšanā un īstenošanā. Gan atskanēja fanātiski aicinājumi aizstāvēt Svēto zemi, gan cēla jaunus dievnamus un klosterus, taču tie bija drīzāk par "asins naudu" pirkti tīrumi. Daudzreiz tas bija tikai plāns pārsegs kailai ārišķībai, neiegrožotai netikumībai, varas kārei u.t.t. Pat pāvests redz zīmīgu sapni. Sapnī viņam liekas, ka Laterana mūri grīļojas, un kāds ar virvi apjozies vīrs tos ar savu plecu atbalsta. Šis vīrs bija sv. Francis, kuŗu sākumā gan nicināja un saukāja gan par "Dieva ākstu" (Jongleur de Dieu), gan par "nabagu" (Poverello), taču drīz vien uz viņu sāka raudzīties ar cieņu un bijību. Paviršie, nolaidīgie priesteri viņā kā spogulī ieraudzīja savu īsto garīgo seju, savas nepilnības un grēkus.

Francis vēlas tikai vienu - kalpot savam Kungam. Sadabūjis slotu viņš iet ar to tīrīt nolaistos dievnamus. Izstiepis roku, viņš lūdzas, bet ne maizi - akmeņus, ķieģeļus, ko izlabot sabrukušo un kaŗos sagrauto dievnamu mūrus. Vēsturiskā sv. Damiāna baznīca bija pirmā, kuŗu atjaunoja šī nabaga svētīgās rokas. Saglabājusies līdz pat mūsu dienām, tā pievelk neskaitāmus tūristu pulkus.

Franča kristietība ir grēku nožēla. Evaņģelijs viņam nav pagātne, bet tagadne un Kristus - klātesošs. Viņa lielākais prieks - izrunāt vārdu "Jēzus". To izrunājot, viņš ir pārpilns nezemiska, pārpasaulīga prieka. Viņa dvēsele viņam liekas kā tukšs trauks, kas piepildāms, kalpojot Dievam. Lūgšanai viņa dzīvē ierādīta pirmā vieta. Taču viņa lūgšana ir drīzāk Dieva teikšana kā lūgums, piemēram: "Visspēcīgais, Vissvētais, Augstais Dievs! Tu augstākais labums, Vislabais, Pilnīgais, Labais! Tu vienīgi esi labs. Tev upurējam savu teikšanu, slavu, pateicību, godu - jā, visu. Āmen."

Francis bija pati vienkāršība. Pilnīgi nesavtīgs, bez jebkāda aprēķina, vispazemīgākais kalps un tomēr karalisks dāvinātājs. Atsacīšanās, zaudējums viņam tiešām bija ieguvums, krusts - Dieva spēks, un ar savu vienkāršību viņš pārveidoja cilvēkus. Stāsta pat, ka viņa tuvums vien nomierinājis satrauktus garus. Taču visraksturīgākā viņam ir lielā brālības doma. Nāvi viņš sauc par savu māsu, un, izdzirdis kādā meža stūrī putnus čivinām, viņš saka sprediķi brāļiem putniem: "Mazie brāļi! Kad nu jūs pie vārda tikuši, ļaujiet arī man jums kādus vārdus teikt. Jūs esiet Dievam pateicību parādā. Jums ir brīvība laisties, jums ir apģērbs, dažiem pat div- un trīskārtīgs, raibs, krāsains, - brīvs ēdiens, par

dzērienu jums nav jābēdā, jums ir dāvanas dziedāt un pulcēties baros. Jau Noas šķirstā jūsu suga tika paglābta. Dievs pats jums klāj galdu. Strauti un avoti jūs dzirdina. Koki un klintis dod vietu jūsu ligzdiņām. Nu tad mīlējiet un teiciet savu Radītāju! Viņš visu jums to dod. Mīļie brāļi putni, teiciet Dievu!''

Apbrīnojama ir Franča pazemība. Viņš gavē un mērdē savu miesu, bet tāpēc viņam nenāk ne prātā Kristum līdzās nostāties. Nē, viņš nejūtas cienīgs pat stāvēt Tā Kunga ērkšķu kroņa ēnā, jo Kristus ir Dieva Dēls, viņš - tikai Dieva radījums, Kristus - Dieva pilnība, viņš - tikai vājš Kristus gaismas atspīdums. Un tomēr, kā viens no retajiem, viņš savās miesās nes Kristus ciešanu brūces.

Doma par klostera vai ordeņa dibināšanu viņam stāv tālu, taču viņš ir kļuvis ordeņa dibinātājs. Viņa programma bija tikai evaņģelijs, un to viņš lūkoja īstenot, tomēr saistības ar toreizējo baznīcu, nesarāva, kaut arī tā viņa garam bija gluži pretēja un ir nedomāja tos ceļus iet, kuŗi viņam bija Dieva ceļi. Tas viss šim Dieva vīram, protams, varēja sagādāt tikai ciešanas, it sevišķi tāpēc, ka baznīca pastāvīgi nāca ar jaunām prasībām: mīkstināt stingro askēzi, atļaut ordenim iegūt īpašumus, protekcijas tiesības mūkiem-misionāriem u.t.t. Šai sakarā Francis pāvesta sūtnim kardinālim teic vienkāršus, bet zīmīgus vārdus: ''Mans dēls, savus brāļus es mīleju, cik spēju, bet ja viņi ietutieši manās pēdās, es viņus mīlētu vēl vairāk un es viņiem neķlūtu par svešnieku (uzskatos, kā tas vēlāk arī notika, E.G.); bet ir daži, kas stāv augstāk un kas ir iecelti. Tie viņus spiež iet citus ceļus. Tas, ko viņi dara būs zināms visu lietu galā.'' Tādi vārdi no dziļi pazemīgā un paklausīgā Franča lūpām varēja atskanēt tikai lielā sarūgtinājumā, vēl vairāk - ciešanās.

Sv. Francis bija mistiķis, bet, Čestertona vārdiem runājot, viņš bija ''gaišas dienas un tumšas nakts, ne mijkrēšļa mistiķis.'' Noslēpumaina ir viņa mistiskā saderināšanās ar ''kundzi Nabadzību'', noslēpumaina Kristus brūču rašanās kādā vizijas brīdī. Vēlāk brūcēm pievienojās arī aklums. Viss tas sagādāja Francim lielas ciešanas. Zīmīgi par viņu sacījis viņa vecākais biografs Čelano: ''Vēl miesā būdams, kā svētceļnieks tālu no Dieva, tik ļoti cīnījās šis vīrs, lai debesīs varētu mājot jau garā. Šinīs svētajās ilgās viņš jutās kā eņģelis starp eņģeļiem, šķīra tikai laicīgā daļa - miesa...''

PROF. K. KĀRKLIŅŠ

Ziedi zālē

AMERIKAŅI visumā ir darbīgi, lietiski un praktiski ļaudis. Viņi ir reāliski noskaņoti cilvēki. Viņi daudz nelauza galvas par cēliem mērķiem un augstiem ideāliem. Viņi vairāk rūpējas par materiālās labklājības vairošanu. Viņi dzīvē sīvi cīnās par dolāru skaita pieaugumu. Viņi ir sasnieguši augstu civilizācijas stāvokli un lielu technisku gatavību. Savienotās Valstis ir civilizācijas un technikas zeme.

Vienīgā vieta, kur viņi pievēršas cēlākiem mērķiem, ir baznīca. Tā ir viņu garīgās dzīves vadītāja. Baznīca gādāja par Europas bēgļu novietošanu Savienotās Valstīs. Tā arī visvairāk aizstāv tos pret dažāda veida izmantotājiem. No Europas senčiem mantotās stiprās tradicijas un baznīcas labvēlīgā ietekme tad nu arī Savienotajās Valstīs ir veidojušas cēlus rakstura, kas tuvāku mīlestību un dievbijību cenšas īstenot praktiskajā dzīvē. Tā radušies ideāliski noskaņoti cilvēki Savienotajās Valstīs. Tādus būs sastapuši daudzi. Par vienu no viņiem es gribu pastāstīt šajā rakstā.

Dziļi humāna personība, kas dzīvo ticību apliecina ar labiem darbiem, ir E. Monesmita kundze. Viņas senči ir atnākuši uz Ameriku no Vācijas. Viņas vīrs ir vācietis. Vācu inteliģences ideāliskais noskaņojums ir pārgājis arī E. Monesmita kundzes raksturā. Viņa beigusi pilnu juridiskās fakultātes kursu Sirakūzu universitātē. Viņa ieņem augstu posteni Sirakūzu universitātē. E. Monesmita kundze ir dziļi reliģioza sieviete. Bet viņas reliģiozitāte nav pasīva. Taisni otrādi: tā ir visai aktīva. Tā cenšas izpausties labdarībā, kas virzīta uz tiem cilvēkiem, kam dzīvē grūti klājas. Viņas gādībai jāpateicas man un citiem bēgļiem, kam viņa palīdzējusi grūtā brīdī.

Kādu dienu es nokritu no kāpnēm, apcērpot ceriņus kādas miljonāres košuma dārzā. Par šo nelaimīgo kritienu mani atlaida no darba. Bija jāmeklē arī cits dzīvoklis. Miljonāre bija cieta kā tērauds un auksta kā akmens, kautgan katru svētdienu brauca uz baznīcu. Tajā pašā vakarā, kad es vēl slims gulēju gultā, viņa nekautrējās man paziņot, ka man līdz mēneša beigām jāizvācas no dzīvokļa. Jāaizrāda, ka Sirakūzās labu dzīvokli grūti atrast. Taisnību sakot, es tāda dzīvokļa nemaz nebūtu atradis, ja E. Monesmita kundze nebūtu nākusi palīgā. Pēc darba stundām viņa savā automobilī vadāja manu sievu pa pilsētu vairāk dienu no vietas, kamēr dzīvoklis bija sameklēts. Kad mums trūka nepieciešamāko mēbeļu, ko novietot dzīvoklī, viņa arī tās sagādāja. Kad manai sievai nebija darba, viņa atkal nāca palīgā un to sameklēja. Ieradusies pie mums, viņa vienmēr apvaicājas, vai mums kā nevajag. Tiklīdz mums ir kāda nopietna vajadzība, viņa ir klāt ar padomu un palīgu.

Tomēr viņa rūpējas ne tik vien par mums, bet arī par citiem latviešu bēgļiem. Viņa tiem apgādā dzīvokļus, sameklē vajadzīgās istabas lietas, sagādā darbu, priecājas par to panākumiem jaunajā pasaulē, sniedz vērtīgus padomus un aizrādījumus, mierina bēdās u.t.t. Īsi sakot, viņa nopietni rūpējas par to, lai latviešu ieceļotāji labi justos Savienotajās Valstīs.

Vispār E. Monesmita kundze ir pati labsirdība, laipnība, sirsnība un gādība. Viņas devize ir: darīt labu. Tādas cēlas personības dzīvi dara skaistu. Tās ir kā krāšņi ziedi dzīves zālainajā laukumā. Tās dod spēku ticēt, ka dzīvē ir arī gaiši cilvēki, kas no sirds kalpo augstiem cilvēcības ideāliem.

MŪSU DIENĀS

LATVIEŠU KONFERENCE ŅUJORKĀ

Pagājušā gada 28. un 29. novembrī Ņujorkā, latviešu ev. lut. draudzes namā notika A.S.V. austrumu daļas latviešu mācītāju un draudžu pārstāvju konference, piedaloties pavisam kopā abās dienās 32 dalībniekiem.

Pēc konferences ievada lūgšanas un māc. A. Galiņa bībeles stundas par Kaina un Ābela stāstu (1.Moz. 4.), kuŗā referents zīmīgi uztaustīja un uzskatāmi izcēla ideju iskās parallēles starp Vecās derības un mūsdienu cilvēku, "kas aizgājis no Dieva," visas pirmās dienas sēdes nodarbojās gar praktiskiem baznīcas dzīves jautājumiem. To saturs visumā bija, kā tagadējā konkrētā situācijā, kādā A.S.V. atrodas daļa Latvijas ev. lut. baznīcas locekļu un garīgo darbinieku, vislabāk iekļauties, lai spētu organizēt un netraucēti turpināt pasākto dvēseļu kopšanas darbu, pie tam nezaudējot to, kas mums kā nacionālai vienībai īpats un no paaudzes uz paaudzi mantots kļuvis mīļš. Tāpat konference sirsnīgi izdiskutēja materiālās palīdzības darba jautājumus, kā iespējami vairāk palīdzēt tiem saviem tautas un ticības brāļiem, kuŗu dzīve ir bēdīgāka kā mums še A.S.V. un kuŗus mūsu palīdzība spēj aizsniegt. Minētie skaitļi par šo darbu ($20-30.000 skaidrā naudā par 1952.g., 1953.g. paredzams vairāk, bez tam citāda veida palīdzība) varbūt neliekas lieli A.S.V. mērogā, bet mūsu stāvoklī, kuŗi sākuši atjaunot paši savas izpostītās dzīves pirms nedaudz gadiem, tas nav arī gluži maz.

Otrās dienas darba kārtībā bija pārrunas par mācītāju stāju un dzīvi un problēmām, ar kādām tiem jānodarbojas tiešā draudzes darbā. Šinī sakarībā konference nonāca pie atziņas, ka nepieciešama īpaša liturģijas un mācības kommisija, kas vienveidīgi saskaņotu dievkalpojumu kārtību un nodarbotos ar citiem jautājumiem, kas attiecas uz kultu, kādu arī izraudzīja 5 locekļu sastāvā. Pēdējais bija plašais, uzskates līdzekļiem un piemēriem bagāti papildinātais un illustrētais māc. A. Veinberga referāts par svētdienas skolām un darbu jaunatnes vidū.

Visā konferences darba gaitā risinājās brīžiem it spraigas debates, noturoties arvien saprašanās un kristīgas iecietības robežās. Konference nobeidzās ar dievkalpojumu Bruklinas Betlemes baznīcā. Dievlūdzēju varēja būt vairāk.

joprojām ir visas pasaules katolicisma neapstrīdēta citadele. Taču fakts paliek, ka plašas aprindas nevien Francijā, bet arī Italijā vai nu no (katoļu) baznīcas pilnīgi aizgājušas, vai arī nepadodas vairs tās kontrolei. Ir ciemi, piemēram

ABONĒJIET MĒNEŠRAKSTU MĀJAS DRAUGS!

SIRSNĪGS PALDIES ABONENTIEM, KAS SAVU ABONEMENTU 1954. GADAM JAU ATJAUNOJUŠI VAI NO JAUNA PIETEIKUŠI. ABONEMENTA ATJAUNOJUMS LAIKĀ IEVĒROJAMI ATVIEGLINA EKSPEDĪCIJAS DARBU, VĒL VAIRĀK - TĀ IR LIECĪBA, KA MENEŠRAKSTS JUMS VAJADZĪGS UN GANDARĪJUMS DARBA DARĪTĀJIEM.

JA SAVU ABONEMENTU VĒL ATJAUNOJUŠI NEESAT - LŪDZU NEATLIEKIET, IZDARIET TO TŪLĪT!

BALTIJAS MĀCĪTĀJI LIECINA

Vācot pierādījumus Baltijas valšķu piespiedu iekļaušanai Padomju savienībā, U.S.A. kongresa komiteja noklausījās arī divi Baltijas luterāņu mācītāju liecības. "Padomijā," sacīja prāvests Kullītis, "rīkojas pats velns. Es sirsnīgi lūdzu Dievu, lai pasaules kristīgās tautas apvienotos un tos, kas dzīvo viņa varā, atbrīvotu." Igauņu mācītājs Kivirana pastāstīja par deportācijām Igaunijā. "Tūkstošiem igauņu vīru, sievu un bērnu tika aizvesti lopu vagonos, tāpēc ka tie pretojās komūnistu okupācijai."

KATOĻU BAZNĪCAS CĪŅA AR KOMŪNISMU

Italija un Francija visiem pazīstamas kā stingri katoliskas zemes. Reformācijai te durvis palika slēgtas. Tās ietekme te tikko jūtama. Arī ar brīvdomātājiem katoļu baznīca te samērā viegli tikusi galā. Trumu izgrieza bez žēlastības, daudz nebēdājot, ja chirurga nazis griezās arī veselā miesā, un varbūtējās infekcijas briesmas lieliski novērsa senpārbaudītais līdzeklis - baznīcas lāsti. Atraisīties no baznīcas, kas kopš gadu simteņiem kontrolējusi un sev vēlamā virzienā virzījusi savu ļaužu domas un soļus, nav nemaz tik vienkārši arī vēl tagad. Kavē ne tikai no paaudzes uz paaudzi mantotās tradicijas, bet arī bailes, protams, cik tās vēl mūslaiku cilvēkā dzīvas, nopietni apdraudēt savas dvēseles pestīšanu. Jāievēro arī, ka Roma

Boloņas apkārtnē, kur baznīcas stāv tukšas un bēru gājienos pār bērinieku galvām pland sarkanais karogs. Kā šādu parādību izskaidrot? Cēloņi tai laikam būs vairāki, un ne tikai komūnisma ekspansijā vien. Bet kādi tie arī būtu, katoļu baznīca, cik vērojams, pieliek visas pūles, lai glābtu, kas vēl glābjams, nevairīdamās arī ārkārtēju un neparastu soļu. Tā Francijā atbildīgu misijas darbu strādā t.s. strādnieku priesteŗi. Priesteris, savu priesteŗa kārtu rūpīgi slēpdams, dalas ar vienkāršā darba strādnieku visā viņa ikdienas dzīvē un lūko savu darba biedru ietekmēt gan ar vārdiem, gan ar labu paraugu. Līdzīga akcija tagad ar ļoti labiem panākumiem pasākta Italijā, taču te rīkojoties nevis slepeni, bet aci pret aci: atmaskojot, atspēkojot komūnistu demagogus uz karstām pēdām. Jaunā pasākuma ideja pieder franciskāņu mūkam Toskijam (Toschi), un tās iedzīvināšana risinājusies šādi.

Pag. gada aprīlī apmeklēdams savu archidioikēzi, kardinālis Lerkaro (Lercaro) kādā pilsētiņā ne tālu no Boloņas uzdūrās prāvam ļaužu pūlim, taču kardinālim par lielu pārsteigumu parastais komūnistu mītiņš tas nelikās - runātājs bija mūks un ar lielu pārliecību apgalvoja: komūnisms sabruks, jo komūnisms ir nodevis strādniekus.

Iepazinies ar enerģisko mūku tuvāk, kardinālis to nekavējoties iecēla par īpašas "brālības" (fraternitas) galvu, citiem vārdiem - sūtīja viņam talkā vēl kādus pāris desmit priesterus no dažā-

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

diem katoļu ordeņiem. Tā nu franciskāņi vārda īstā nozīmē strādāja plecu pie pleca ar dominikāņiem, kapucīņiem un saleziāņiem. Tie bija dūšīgi vīri. Visi tais pašās strādnieku un zemnieku ģimenēs uzauguši, viņi savu darba lauku pazina labi. Viņi zināja, ka sākumā uz lielu atsaucību cerēt nav ko domāt, jo strādnieks radis priesterim veltīt tikai naidīgus skatus. Viņi arī zināja, ka daža sāpīga dunka būs jāsaņem mugurā, bet arī tas nekas, dažs labs otrā pasaules karā partizāņu cīņās bija rūdījies arī šai ziņā. Viņu uzdevums nekādā ziņā nebija viegls: atkarot komūnismam strādniekus. Un viņiem veicās.

Taču kardināļa dotais "brālības" vārds jau sen aizmirsts. Tauta viņiem devusi pati savu vārdu, dēvēdama tos par "skrejošajiem mūkiem" (Frati Volanti), un mūki arī savu vārdu tiešām attaisno. Kur vien komūnisti izziņo savus mītiņus, tur arī mūki ir klāt. Turēdamies parasti pa trim kopā, tie izlec no sava vecā (beidzamā laikā esot tikuši arī pie gluži jauniem) fiata un, ņemot talkā skaļruņus, dokumentārfilmas un skaņu lentas, nekautrējas klausītājus iepazīstināt ar savu, t.i. baznīcas viedokli. Tā, vēlēšanu laikā, jūnijā, piemēram kāds skrejošais mūks pagalam samulsinājis komūnistu aģitātoru, saukdams: "Tagad tu runā pats sev pretī. Vēl nesen tu teici tā un tā." Kad aģitātors liedzies, mūks veikli vien atskaņojis attiecīgu skaņu lentu un aģitātoram, pašam savu balsi dzirdot, dūša saplakusi. "Mans Dievs! Vai tiešām tas esmu es? Tas skan baigi!" viņš murminājis un manījies prom.

Vēl interesantāks ir stāsts par mūku cīņu ar Tondiju, bijušo jezuītu, kas vēlāk pārgāja komūnistu pusē. Kad bija izsludināts, ka Tondijs runās Boloņas universitātē, tad pārpildītajā auditorijā sev vietas izcīnija arī Toskijs ar saviem mūkiem. Norisinājās apmēram šāds dialogs.

Tondijs: Kardinālis Mindcentijs tika arestēts nevis tāpēc, ka viņš bija kardinālis, bet tāpēc, ka viņš bija nodevējs.

Mūks: Tu melo.

Tondijs: Šis priesteris mani apvaino, bet es viņam piedodu.

Mūks: Kāpēc tu viņam piedod tikai apvainojumu? Piedod arī grēkus!

Tondijs (lūkodams auditorijas uzmanību pievērst sev): Kad es biju jezuīts, kollēgas mani tikko neiebāza trako namā.

Mūks: Prātīgs nodoms.

Auditorija smejas un aplaudē. Protams, ka vējā arī visi runas panākumi. Un bijušā jezuīta reputācija vēl vairāk iedragāta, kad mūki to uzaicina uz publisku disputu, bet puisis, ne lāga ardievas nepateicis, nozūd.

ĀRZEMNIEKIEM A.S.V.

ik gadus laikā no 1. līdz 30. janvārim jāpaziņo savas adreses resp. jāizpilda attiecīga anketa (Form I-53) un jānodod jebkurā A.S.V. pasta kantorī vai imigrācijas birojā. Nesūtiet pa pastu! Neaizmirstiet parakstīt! - Rīkojums attiecas arī uz bērniem. Ja bērns vēl nav sasniedzis 14. gadu, anketu izpilda vecāki. Anketas saņemamas A.S.V. pasta kantoros un naturalizācijas birojos (Naturalization Office). Ārzemniekiem, kas reģistrācijas laikā atradušies ārpus A.S.V., jāreģistrējas 10 dienu laikā pēc atgriešanās A.S.V. Rīkojuma nepildītājiem draud deportācija.